

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

ZSSS

Ga. Katja Gorišek

Dalmatinova 4

1000 Ljubljana

Katja.Gorisek@sindikat-zsss.si

Številka: 1021-84/2016

Datum: 12.10.2016

ZADEVA: Izvolitev delavskega zaupnika v državnem organu

ZVEZA: Vaše vprašanje z dne 7.10.2016

Prejeli smo vaše vprašanje, ki se naša na priloženi dopis delavskega zaupnika za varnost za varnost in zdravje pri delu v PU Murska Sobota št. 01-69/2014 z dne 28.8.2015 dopis Ministrstva za notranje zadeve št. 100-1532/2014/13 z dne 21.9.2015.

Kot izhaja iz dopisa Ministrstva za notranje zadeve št. 100-1532/2014/13 z dne 21. 9.2015 lahko potrdimo, da smo v letu 2015 posredovali mnenje Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na vprašanja in izražena mnenja Ministrstva za notranje zadeve glede izvolitve delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu v državnih organih.

V nadaljevanju vam posredujemo povzetek stališča Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti do tega vprašanja.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu – ZVZD-1 (Uradni list RS, št. 43/11) je v 45. členu opredelil, da se sodelovanje delavcev pri obravnavi vseh vprašanj, ki zadevajo varno in zdravo delo delavcev izvaja po določbah zakona ter v skladu z drugimi predpisi. Določba drugega odstavka 45. člena ZVZD-1, ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju na tri načine in sicer neposredno z vsemi delavci, preko sveta delavcev ali z delavskim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu. Kadar pri delodajalcu ni imenovanega sveta delavcev (oziroma stalnega delovnega telesa v državnem organu ali organu lokalne skupnosti), delavci pa tudi ne izvolijo delavskega zaupnika, mora delodajalec delavcem omogočiti sodelovanje pri upravljanju neposredno.

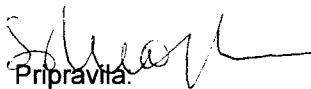
Delavci lahko kadarkoli izvolijo posebnega predstavnika kot delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. V zvezi s postopkom izvolitve delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu določba 45. člena ZVZD-1 v tretjem odstavku napotuje na Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/07 - uradno prečiščeno besedilo in 45/08 - ZArbit). Določbo je razumeti v smislu napotitve na predpisani postopek izvolitve, ki sicer za izvolitev delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu po ZVZD-1 ni posebej predpisan. Namen zakonodajalca

je, da omogoči vsem delavcem, ne glede na dejavnost, statusno obliko delodajalca, število zaposlenih ipd, da v kolikor želijo izvoliti predstavnika - delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu, to pravico uresničijo po postopku, ki je določen v veljavnem predpisu o sodelovanju delavcev pri upravljanju za izvolitev delavskih zaupnikov. Delodajalec delavcev pri tem ne sme ovirati ter jim mora omogočiti, da pravico do izvolitve delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu uresničijo ter izvedejo volitve. Po izrecni zakonski napotitvi se Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju uporablja tudi pri opredelitvi položaja delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. V kolikor je delavski zaupnik izvoljen, mu mora delodajalec omogočiti način dela in pravice, kot sicer veljajo za svet delavcev.

Nadalje vas seznanjamo, da se je v zvezi z izpostavljeni vprašanji izvolitve delavskega zaupnika in stališči Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti do tega vprašanja, Ministrstvo za notranje zadeve v letu 2015 obrnilo tudi na Službo Vlade za zakonodajo. Ugotavljamo, da mnenje Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo z dne 7.8.2015, ki ga je pridobilo Ministrstvo za notranje zadeve pritrjuje pojasnilom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede veljavnosti in uporabe zakonske ureditve varnosti in zdravja pri delu v državnih organih. Po mnenju Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo so za izvolitev delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu smiselno uporabljive določbe od 8. do 45. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Mnenje vam priloženo posredujemo.

Glede vprašanj postopka razpisa volitev v državnih organih, kjer ni sveta delavcev, pojasnjujemo, da se za izvolitev delavskega zaupnika na podlagi določbe drugega odstavka 9. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na svet delavcev. Delavski zaupnik pa se s tajnim glasovanjem lahko izvoli tudi na zboru delavcev. V primeru neobstoja sveta delavcev se smiselno uporablja 17. člen Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki določa, da lahko v novoustanovljeni družbi najmanj trije delavci ali v družbi zastopani sindikati skličejo zbor delavcev zaradi izvolitve sveta delavcev. Navedeni postopek izvolitev se tako uporabi v primeru novoustanovljenega delodajalca, kot tudi za izvolitev delavskega zaupnika pri delodajalcu, kjer ni organiziranega sveta delavcev. Nadaljnji postopek pa ureja 18. člen zakona.

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:
Barbara Skulj Schwinger

mag. Nikolaj Petrišič
Vodja Sektorja za varnost in zdravje pri delu

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAKONODAJO**

Mestni trg 4, 1000 Ljubljana

T: 01 241 18 00, 01 241 18 02

F: 01 241 18 60

E: gp.svz@gov.si

www.svz.gov.si

Podpisnik: Janez Pogorelec
Izdajatelj: sigov-ee
Čas podpisa: 14:41, 07.08.2015
Ref. št. dokumenta: 100-22/2015/2

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

URAD ZA ORGANIZACIJO IN KADRE

gp.mnz@gov.si

Številka: 100-22/2015

Datum: 7.8.2015

Zadeva: Sodelovanje javnih uslužbencev pri obravnavi vprašanj, ki zadevajo zagotavljanje varnega in zdravega dela v državnem organu

Zveza: Vaš dopis št. 100-1532/2014/9 (1504-01) z dne 24.7.2015

V vašem dopisu Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo (v nadaljnjem besedilu: služba) postavljate vprašanja v zvezi z imenovanjem zaupnika delavcev za varnost in zdravje pri delu. V vašem dopisu se postavite na stališče, da za državne organe (v konkretnem primeru za policijo) ni jasno, kako zagotoviti sodelovanje zaposlenih glede vprašanj varstva in zdravja pri delu, saj 45. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu določa, da zaposleni to pravico izvršujejo s svojimi zaposlenimi v svetu delavcev ali z delavskim zaupnikom, za katerega izvolitev se uporabljajo predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri opravljanju. Po vašem stališču se navedeni zakon ne uporablja za državne organe oziroma ga zaradi njegove specifikke v danem primeru sploh ni mogoče uporabiti. V dopisu prosite za stališče glede izvolitve delavskega zaupnika, ker od pristojnega ministrstva niste dobili odgovorov na vprašanja glede izpostavljenе problematike.

Uvodoma je treba ugotoviti, da se Zakon o varnosti in zdravju pri delu nanaša na vse delodajalce. Navedeno izhaja iz 3. člena navedenega zakona, ki določa, da je delodajalec vsaka pravna ali fizična oseba in drug subjekt, kakršen je državni organ, lokalna skupnost, podružnica tujega podjetja ter diplomatsko in konzularno predstavništvo, ki zaposluje delavca na podlagi pogodbe o zaposlitvi oziroma ladjar ladje, ki je vpisana v slovenski ladijski register. Na podlagi navedenega je mogoče nedvomno ugotoviti, da je treba sodelovanje delavcev (javnih uslužbencev) pri obravnavi vprašanj, povezanih z zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu, zagotoviti tudi v državnih organih.

Na podlagi ugotovljenega se je treba vprašati, ali je določba 45. člena omenjenega zakona uporabljiva tudi za državne organe. Navedeni člen določa, da delodajalec delavcem omogoča sodelovanje pri obravnavi o vseh vprašanjih, ki zadevajo zagotavljanje varnega in zdravega dela, ter da navedeno pravico delavci uresničujejo neposredno s svojimi predstavniki v svetu delavcev v skladu s predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju, ali z delavskim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu, za izvolitev katerega se uporabljajo predpisi, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju. Iz navedenega izhaja, da zakon predvideva dve alternativni možnosti uresničevanja pravice zaposlenih. Za prvo je nedvomno mogoče ugotoviti, da v primeru državnih organov ne pride v poštev uresničevanje omenjene pravice prek sveta delavcev, saj uslužbenska zakonodaja, ki velja za državne organe, ne določa, da bi javni uslužbenci sodelovali pri upravljanju v okviru navedenega organa. Zato se v nadaljevanju postavi vprašanje, ali lahko v danem primeru pride v poštev realizacija pravice z delavskim

zaupnikom, za katerega izvolitev se uporabljajo določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. Gre za uporabo drugega odstavka 9. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, po kateri se delavskega zaupnika po tem zakonu izvoli ob smiselni uporabi določb tega zakona, ki veljajo za izvolitev članov sveta delavcev. Služba se strinja z vašo ugotovitvijo, da Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju ne velja za državne organe. Vendar v danem primeru ne gre za to, da bi se veljavnost navedenega zakona kot takega širila na državne organe, ampak gre za to, da se določena pravica, ki jo pripoznava Zakon o varnosti in zdravju pri delu tudi za zaposlene v državnih organih, (smiselno) realizira po postopkih, ki jih zakon, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju, predvideva za realizacijo pravic delavcev.

Po mnenju službe v izhodišču ni mogoče kar trditi, da so prej navedene določbe zakona v danem primeru neuporabljive. Kot prvo je treba opozoriti, da gre v danem primeru za smiselno uporabo določb, ki urejajo volitve članov sveta delavcev. Po mnenju službe so zato lahko določbe 8. do 45. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju načeloma smiselno uporabljive tudi za izvolitev delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. Edina večja težava, ki se pojavi, je v tem, da ni jasno, kdo naj bi razpisal volitve. V skladu z navedenim zakonom volitve razpiše svet delavcev, ki pa ga v državnih organih nimamo. To vprašanje bi bilo treba urediti. Ker gre v danem primeru za podrobnejše urejanje zakonske materije zaradi izvrševanja zakona in je potrebno, da se to vprašanje enotno uredi za ves javni sektor, bi bilo po mnenju službe treba to problematiko rešiti na normativni ravni (lahko tudi s predpisom vlade, ki bi v okviru smiselne uporabe določb zakona o izvolitvi sveta delavcev ter ob upoštevanju dejstva, da gre za državne organe in druge subjekte javnega sektorja, zaradi potreb izvrševanja zakonodaje uredil določene specifične za javni sektor).

Služba pa še enkrat meni, da ne drži trditev, po kateri ureditve iz Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju kar v celoti ni mogoče uporabiti za izvolitev delavskega zaupnika za varstvo in zdravje pri delu (npr. vprašanje, koliko zaposlenih bi v policiji lahko predlagalo kandidata za zaupnika, je povsem jasno – v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 27. člena 50 zaposlenih in ne desetina, kar bi v primeru policije pomenilo 800 zaposlenih). Seveda pa je drugo vprašanje, ali je predpisana sistemska ureditev primerna oziroma ustrezna tudi za državne organe oziroma javni sektor. Gotovo pa je mogoče zaključiti, da je ta ureditev vsaj nekoliko podnormirana in lahko pri izvajanju povzroča določene težave.

S spoštovanjem,

NAMESTNIK DIREKTORICE
dr. Janez Pogorelec